

**INSTYTUT BADAŃ INTERDYSCYPLINARNYCH
„ARTES LIBERALES”**

UNIwersytet Warszawski

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
NAUKOWO-BADAWCZEJ
W 2010 ROKU**

Warszawa 2011

1. Informacje na temat realizacji badań naukowych

Informacje ogólne

Badania naukowe Instytutu Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” w 2010 roku były realizowane zgodnie z wieloletnim planem (uzupełnianym systematycznie o nowe wątki) zawierającym 6 podstawowych grup zagadnień (podejmowanych w ramach różnych dyscyplin i z wykorzystaniem kilkunastu specjalności z zakresu nauk humanistycznych):

- 1) tradycja antyczna w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej,
- 2) renesans w Polsce i w Europie,
- 3) Polska w Europie: od nowożytności do współczesności,
- 4) badania porównawcze tradycji i modernizacji w Europie, Azji i Amerykach,
- 5) komunikacja, edukacja i dialog międzykulturowy,
- 6) świat śródziemnomorski.

Realizacja części tematów badawczych była objęta dofinansowaniem ze środków przyznanych przez MNiSW na podstawową działalność statutową (BST) (18 tematów w 2010 roku) i na badania własne (BW) (7 tematów w 2010 roku), a także w postaci grantów na projekty badawcze.

W 2010 roku realizowano 11 projektów badawczych MNiSW (w tym 1 projekt zamawiany i 1 projekt promotorski; realizacja 1 projektu została zakończona, 4 – rozpoczęta):

- 1) „Internetowa publikacja korpusu korespondencji, wierszy i mów Jana Dantyszka (1485-1548)”, kierownik: dr Anna Skolimowska, zakończony w 2010 roku;
- 2) „Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej”, projekt zamawiany, kierownik: prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa;
- 3) „Koncepcje «barbarzyńcy» i «szlachetnego dzikusa» w Meksyku przedhiszpańskim i wczesnokolonialnym. Chichimekowie w indiańskiej percepcji i tożsamości”, kierownik: dr Justyna Olko-Bajer;
- 4) „Polskojęzyczna edycja *Orbis Polonus* Szymona Okolskiego – źródło do badań nad kulturą i świadomością społeczeństwa polskiego w epoce staropolskiej”, kierownik: prof. dr hab. Barbara Milewska-Ważbińska (Instytut Filologii Klasycznej UW);
- 5) „Rękopiśmienne *Bogactwa mowy polskiej* ks. Alojzego Osińskiego jako pierwszy polski normatywny słownik kolokacyjny”, kierownik: dr Ewa Rudnicka;
- 6) „Słownictwo polskiej gwary kresowej na przykładzie Maćkowiec na Podolu. Charakterystyka funkcjonalna”, projekt promotorski, doktorant: mgr Aleksandra Wieczorek (Instytut Języka Polskiego UW), kierownik: prof. dr hab. Janusz Rieger;
- 7) „Słownictwo polszczyzny gwarowej na Brzławszczyźnie”, kierownik: prof. dr hab. Janusz Rieger;
- 8) „Bizancjum a renesansy. Dialog kultur, dziedzictwo antyku – tradycja i współczesność”, kierownik: dr hab. prof. UW Michał Janocha, rozpoczęty w 2010 roku;
- 9) „Cypr: dzieje, literatura, kultura”, kierownik: prof. dr hab. Małgorzata Borowska, rozpoczęty w 2010 roku;
- 10) „Macedonia: kraina, region, pogranicze”, kierownik: dr hab. prof. UW Jolanta Sujecka, rozpoczęty w 2010 roku;
- 11) „Recepcja poezji Cyserona we Włoszech z uwzględnieniem jej wpływu na polską szkołę cyserońską”, kierownik: dr hab. Katarzyna Marciniak, rozpoczęty w 2010 roku.

Ponadto realizowano dwa projekty finansowane przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej: 1) „The Traditions of Mediterranean Humanism and the Challenges of Our Times:

the Frontiers of Humanity” w ramach programu Międzynarodowe Projekty Doktoranckie i 2) „Językowe spotkania Starego i Nowego Świata. Język jako środek przekazu międzykulturowego we wczesnej Nowej Hiszpanii” w ramach programu FOCUS oraz finansowany przez Fritz Thyssen Stiftung projekt „Gnôthi Seauton! Classics and Communism. The History of the Studies on Antiquity in the Context of the Local Classical Tradition. Socialist Countries 1944/45-1989/90”.

Do najbardziej wymiernych efektów prowadzonych badań i do największych osiągnięć należy zaliczyć publikacje pracowników IBI AL, dzielące się na trzy główne kategorie: monografie autorskie (9 książek w 2010 roku), edycje źródłowe lub literackie (2, w tym 1 internetowa) i książki zbiorowe (5).

Najważniejsze publikacje

I. Monografie autorskie

1) Dr hab. prof. UW Zbigniew Lewicki

Historia cywilizacji amerykańskiej. Era sprzeczności, 1787-1865, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2010, s. 782.

Kontynuacja opublikowanej w roku 2009 i wysoko ocenionej monografii *Historia cywilizacji amerykańskiej. Era tworzenia, 1607-1789*. Lata 1787-1865 to okres od uchwalenia Konstytucji Stanów Zjednoczonych do zakończenia Wojny Secesyjnej, kiedy na budowę państwowości i kształtowanie narodu nakładały się głębokie spory i antynomie zagrażające integralności państwa. Dążenia do umocnienia władzy federalnej ścierały się z tendencjami separatystycznymi poszczególnych stanów, a moralny sprzeciw wobec niewolnictwa musiał się zmierzyć z jego fundamentalnym znaczeniem dla gospodarki. Monografia omawiająca wydarzenia historyczno-polityczne, gospodarcze i kulturalne (w szerokim znaczeniu) jest przede wszystkim próbą uchwycenia fenomenu amerykańskiej cywilizacji.

2) Dr hab. prof. UW Ewa Łukaszyk (współautor: Nina Pluta)

Historia literatur iberoamerykańskich, Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo, Wrocław 2010, s. 768.

Pierwsze polskie opracowanie historii literatur Ameryki Łacińskiej tworzonych w językach hiszpańskim (I część: *Literatura hispanoamerykańska* autorstwa N. Pluty) i portugalskim (II część: *Literatura brazylijska* autorstwa E. Łukaszyk). Książka opisuje zarówno najstarsze zachowane zabytki piśmiennicze (relacje o podbojach, kroniki i historie pisane przez ludzi Kościoła), jak i literaturę kolejnych epok aż do współczesności. Przedstawia proces kulturowego uniezależnienia Ameryki Łacińskiej od dawnych metropolii kolonialnych i poszukiwanie własnej tożsamości, znajdujące punkt kulminacyjny w dorobku literackim XX wieku, z jego eksperymentami formalnymi i nieustannie obecną problematyką społeczno-polityczną. Książka zmierza do podsumowania procesów rozwoju, w wyniku których literatura tworzona na kontynencie południowoamerykańskim stała się pełnoprawną częścią dziedzictwa światowego, a także do nakreślenia jej stanu aktualnego, przedstawiając autorów młodego pokolenia.

3) Dr hab. Katarzyna Marciniak

Mitologia grecka i rzymska. Bohaterowie ponad czasem. Opowieści o bogach i herosach, konteksty kulturowe, historia i współczesność, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa – Bielsko-Biała 2010, s. 480.

Książka omawia na przykładzie trzydziestu postaci mitologicznych recepcję mitów antyku grecko-rzymskiego w kulturze, zarówno elitarnej, jak i popularnej, od czasów najdawniejszych do XXI wieku. W ujęciu autorki mity są niewyczerpanym źródłem inspiracji we wszelkich dziedzinach sztuki, ale przede wszystkim uniwersalnym kodem o fundamentalnym znaczeniu dla całej kultury (pojętej znacznie szerzej niż sztuka). Język mitów pozwala na wyrażanie najważniejszych treści humanistycznych i zapewnia im powszechną (bez względu na miejsce i czas) czytelność. Oprócz omówienia recepcji i reinterpretacji mitów antycznych autorka wskazuje na mitotwórczą aktywność człowieka we współczesnym świecie.

4) Dr Justyna Olko-Bajer

Meksyk przed konkwistą, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2010, s. 421.

Książka jest wprowadzeniem do kultur przedhiszpańskiego Meksyku ze szczególnym uwzględnieniem kultury Indian Nahua (Azteków). Przedstawiono systematyczny zarys dziejów Mezoameryki i omówiono różne zagadnienia kultury duchowej i materialnej: koncepcje i rytuały związane z władzą, koncepcje wojenne, wierzenia i rytuały religijne, rolę kobiet w społeczeństwie, koncepcje antropologiczne, piśmiennictwo, obyczaje, rozrywki, stroje, zwyczaje żywieniowe i in. Autorka zapoznaje czytelnika z aktualnym stanem wiedzy i specyfiką interdyscyplinarnego warsztatu badawczego oraz proponuje własne interpretacje rozmaitych zjawisk i zagadnień związanych z cywilizacją przedhiszpańskiej Mezoameryki.

5) Dr hab. prof. UW Krzysztof Rutkowski

Wokulski w Paryżu, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2010, s. 134.

Książka stanowi kolejną w polskim literaturoznawstwie propozycję interpretacji *Lalki* Bolesława Prusa, w tym przypadku skoncentrowaną na postaci literackiej – bohaterze Stanisławie Wokulskim i na wątku powieściowym, jakim jest pobyt bohatera w Paryżu. Książka napisana oryginalnym stylem, kontestującym niektóre akademickie wory pisania o literaturze. Genologiczno-metodologiczną formułę zastosowaną w pisaniu pracy autor określa mianem „przepowieści”. Wszechstronnej interpretacji w kategoriach estetycznych, antropologicznych, psychologicznych i in. poddane zostały dwa wielkie literackie i kulturowe mity XIX wieku: Wokulski i Paryż.

6) Mgr Bogdan Trifunović (doktorant)

Život pod okupacijom: čačanski okrug 1915-1918, Međupštinski Istorijski Arhiv, Čačak 2010, s. 203.

Książka opisuje okupację austro-węgierską w serbskim mieście i okręgu Čačak w latach 1915-1918. Autor skupia się na pomijanym zwykle przez serbską historiografię problemie funkcjonowania prowincji (zwłaszcza terenów wiejskich) w czasie I wojny światowej. Analizuje administracyjny system wprowadzony przez władze okupacyjne, represje wobec ludności, funkcjonowanie gospodarki, przemiany społeczne i kulturowe, ale przede wszystkim próbuje uchwycić specyfikę życia codziennego w warunkach okupacji. Mimo że autor bazuje na źródłach dotyczących tylko jednego okręgu, to wiele wniosków można odnieść do całego terytorium okupowanej przez Austro-Węgry Serbii.

7) Prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz

Itinerari di un giurista europeo. Dall'Università di Varsavia alla Federico II, Jovene Editore, Napoli 2010, s. 150.

Książka stanowi analizę studiów nad prawem rzymskim w latach 1952-2008 na przykładzie kontaktów naukowych jej autora. Praca składa się z 12 rozdziałów oraz 4 *appendici*. Poszczególne rozdziały traktują o: I) początkach pracy naukowej autora; II) i III) pierwszych kontaktach z nauką włoską prawa rzymskiego; IV) latach pracy nad doktoratem i habilitacją; V) studiach autora w Rzymie w Instytucie Prawa Rzymskiego kierowanym przez prof. E. Volterre; VI, VII i VIII) pracy naukowej w Warszawie i kontaktach międzynarodowych, głównie z nauką włoską; IX i X) pobytach we Francji i w Niemczech w związku z badaniami nad stosunkiem do prawa rzymskiego w okresie Oświecenia i nad źródłami romanistycznymi kodeksu Napoleona; XI i XII) organizowaniu kontaktów młodych polskich badaczy prawa rzymskiego z nauką włoską oraz działalności Międzynarodowej Szkoły Prawa Rzymskiego.

8) Dr hab. prof. UW Szymon Wróbel

Umysł, gramatyka, ewolucja. Wykłady z filozofii umysłu, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010, s. 564.

Książka jest wprowadzeniem do rozległego i interdyscyplinarnego obszaru nauki, jakim jest refleksja nad ludzkim umysłem. W tak pojętej filozofii umysłu krzyżują się: filozofia poznania, kognitywistyka, psychologia ewolucyjna, psycholingwistyka, językoznawstwo i in. Kolejne rozdziały książki są erudycyjnym i krytycznym przeglądem aktualnego stanu wiedzy na temat filozofii umysłu uwzględniającym różne ujęcia.

9) Dr hab. prof. UW Szymon Wróbel (współautor: Radosław Nawrocki)

Szkola jako fikcja i inne szkice z filozofii edukacji, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM, Poznań – Kalisz 2010, s. 281.

Praca składa się z siedmiu części, w których autorzy dokonują analizy wybranych segmentów procesów edukacyjnych. Konstrukcja pracy jest zbudowana według schematu, w którym najpierw przedstawia się pomysły metodologiczne rzutujące na dalsze kroki podejmowane w pracy, a następnie obszernie zaprezentowana jest główna kategoria badań – fikcjonalizm, po czym następuje eksploracja trzech kluczowych obszarów edukacyjnych: 1) instytucjonalnego, 2) podmiotowego i 3) egzekucyjnego (mechanizmy konstytuujące autorytet nauczyciela). W ostatniej części pracy proponuje się namysł nad strategią etyczną, która umożliwi takie działanie na polu procesów edukacyjnych, które prowadzi do autonomicznego rozwoju podmiotu wychowawczego.

II. Artykuł w czasopiśmie o międzynarodowym zasięgu (według kryterium obecności na liście European Reference Index for the Humanities w kategorii A lub B)

Mgr Katarzyna Jasińska-Zdun (współautor: Konrad Kokoszkiwicz)

A 'Poetical Play'? Critical Notes to a Letter of Ioannes Dantiscus (Kolberg, No. 3), „Humanistica Lovaniensia. Journal of Neo-Latin Studies”, vol. LIX, 2010, s. 359-364.

W artykule prezentowane jest wydanie wiersza stanowiącego część listu Jana Dantyszka do Jana Magnusa, biskupa Uppsali. List został wydany w początkach XX wieku przez Jana Kolberga (J. Kolberg, *Aus dem Briefwechsel der Erzbishöfe von Uppsala, Johann*

und Olaus Magnus, mit dem Bischof Johannes Dantiscus, w: Verzeichnis der Vorlesungen an der Koeniglichen Akademie zu Braunsberg im Sommer-Semester 1915, Braunsberg 1915, s. 33-36), wydawca nie uwzględnił jednak jego poetyckiej formy (24 dystychy elegijne) i uznał jedynie za rodzaj „poetyckiej gry”. Przyczyniły się do tego m.in. liczne błędy w odczytaniu manuskryptu, w wyniku których tekst częściowo zatracił swój schemat metryczny oraz niecharakterystyczny dla poezji sposób zapisu. Autorzy artykułu wydają wiersz ponownie, we właściwej formie, po wprowadzeniu stosownych poprawek, mając nadzieję, że nieznanym dotychczas z innych publikacji wiersz znajdzie należne sobie miejsce wśród pozostałych utworów poetyckich Dantyszka.

III. Edycje literackie i źródłowe

1) **J. Makrijanis, *Topornym piórem. Pamiętniki z powstania greckiego i pierwszych lat wolności***, przełożyła, wstępem, przypisami i indeksami opatrzyła M. Borowska, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2010, s. 756.

Książka jest VIII tomem serii „Arcydzieła Literatury Nowogreckiej” opracowywanej w Pracowni Studiów Helleńskich IBI AL pod redakcją prof. dr hab. Małgorzaty Borowskiej.

2) **CORPUS of Ioannes Dantiscus’ Texts & Correspondence** – publikacja internetowa dostępna pod adresem: <http://dantiscus.ibi.uw.edu.pl>.

Publikacja jest efektem realizacji w Pracowni Edytorstwa Źródeł IBI AL projektu badawczego MNiSW „Internetowa publikacja korpusu korespondencji, wierszy i mów Jana Dantyszka (1485-1548)” kierowanego przez dr Annę Skolimowską. Korpus tekstowy dzieli się na dwie części: 1) „Ioannes Dantiscus’ Correspondence” i 2) „Corpus of Ioannes Dantiscus’ Latin Texts”. Został opracowany przez dr Annę Skolimowską i inż. Magdalenę Turską przy współpracy mgr Katarzyny Jasińskiej-Zdun. Premiera strony internetowej przypadła na 01.07.2010 roku. Sukcesywnie powstaje trzecia część: „Corpus of Ioannes Dantiscus’ German Texts”.

IV. Książki wieloautorskie

1) ***Humanitas. Projekty antropologii humanistycznej***, cz. I: *Paradygmaty – tradycje – profile historyczne*, cz. II: *Inspiracje filozoficzne projektów antropologicznych*, red. A. Nowicka-Jeżowa, Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2009-2010, s. 613+467.

Książka jest I tomem serii „Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej. Syntezy” redagowanej przez prof. dr hab. Alinę Nowicką-Jeżową i utworzonej w ramach realizacji projektu badawczego zamawianego MNiSW „Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej” kierowanego przez prof. dr hab. Alinę Nowicką-Jeżową.

2) ***Język polski dawnych Kresów Wschodnich***, t. 4, red. J. Rieger, D.A. Kowalska, Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 2010, s. 371.

Książka jest IV tomem wydawnictwa ciągłego zainicjowanego w połowie lat dziewięćdziesiątych XX wieku przez prof. dr hab. Janusza Riegera.

3) *Libris satiari nequeo. Oto książę jestem niesyty*, red. J. Partyka, A. Masłowska-Nowak, Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa 2010, s. 248.

Książka powstała w środowisku IBI AL i Instytutu Badań Literackich PAN (redakcja: dr hab. prof. UW Joanna Partyka – IBI AL i IBL PAN i Ariadna Masłowska-Nowak – IBL PAN). Gromadzi artykuły dotyczące literatury i kultury epok dawnych. Poświęcona jest pamięci zmarłej w 2008 roku dr hab. Ewy J. Głębieckiej, filologa neolatynisty, związanej w przeszłości m.in. z IBL PAN i IBI AL.

4) *Nacyonalnaja humanitarnaja nauka w mirowom kontieksie. Opyt Rossii i Polszy*, red. J. Axer, I. Sawieliewa, Izdatielskij Dom Gosudarstwiennogo Uniwersiteta Wysszej Szkoły Ekonomiki, Moskwa 2010, s. 366.

Książka powstała we współpracy z Instytutem Historyczno-Teoretycznych Badań Humanistycznych (Institute for Theoretical and Historical Studies in the Humanities) Wyższej Szkoły Ekonomicznej (Higher School of Economics) w Moskwie pod wspólną redakcją prof. dr. hab. Jerzego Axera i dr hab. prof. UW Iriny Sawieliewej (HSE i profesor wizytujący w IBI AL). Trwały prace nad polskojęzyczną wersją książki.

5) *Reformacja w dawnej Rzeczypospolitej i jej europejskie konteksty. Postulaty badawcze*, red. P. Wilczek, współpraca: M. Choptiany, J. Koryl, A.S. Ross, IBI AL i Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, Warszawa 2010, s. 230.

Książka jest I tomem serii „Reformacja w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej” zainicjowanej przez prof. dr. hab. Piotra Wilczka i dokumentującej prace zorganizowanej i kierowanej przez niego w IBI AL Komisji do Badań nad Reformacją w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej.

Prestiżowe projekty badawcze

1) **The Traditions of Mediterranean Humanism and the Challenges of Our Times: the Frontiers of Humanity** – projekt badawczy finansowany przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej w ramach programu Międzynarodowe Projekty Doktoranckie.

IBI AL został w 2010 roku jednym z sześciu laureatów III edycji konkursu FNP na MPD i pierwszym w historii programu laureatem spośród jednostek naukowych z zakresu nauk humanistycznych. W skład międzynarodowego konsorcjum realizującego projekt wchodzi oprócz IBI AL trzy ośrodki: State University – Higher School of Economics (Moskwa), Universidad de La Rioja (Logroño) i Université de Tours. W sumie do współpracy pozyskano 24 ośrodki naukowe z 11 krajów (Austria, Czechy, Francja, Grecja, Hiszpania, Macedonia, Rosja, UK, USA, Węgry i Włochy). Kierownikiem projektu jest prof. dr hab. Jerzy Axer, koordynatorem – dr hab. prof. UW Jan Miernowski. Projekt zawiera 13 tematów, które układają się w 3 grupy:

Knowledge:

- „Universal Reformation: Intellectual Networks in Early Modern Central Europe” (kierownik: prof. dr hab. Piotr Wilczek),
- „Social Sciences and the Humanities in the Formation of National and Supra-national Communities in Eastern and Central Europe (19th and 20th c.)” (kierownik: prof. dr hab. Jerzy Axer),
- „Early Modern Skepticism and Humanist Epistemological Ambitions” (kierownik: dr hab. prof. UW Jan Miernowski),

- „Humanist and Anti-Humanist Tendencies in Contemporary Philosophy: Psychoanalysis and Visual Culture” (kierownik: dr hab. prof. UW Szymon Wróbel).

Power:

- „The Humanist Vision of Roman Law (Mos Gallicus – Mos Italicus Iura Docendi) and the Formation of Ius Commune Europaeum” (kierownik: prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz),
- „Political Power in Times of Crises on the Peripheries of Europe: Spain and Poland in 17th and 18th centuries” (kierownik: prof. dr hab. Jan Kieniewicz),
- „Cohabitation and the Collapse of Multiculturalism on the Iberian Peninsula between the Middle Ages and Early Modern Period” (kierownik: dr hab. prof. UW Ewa Łukaszyk),
- „The Crisis of Humanism during the Wars of Religion in France” (kierownik: dr hab. prof. UW Jan Miernowski).

Identity:

- „The Reception of Classical Tradition as a Marker of Cultural Transformations in Eastern and Central Europe (16th – 20th c.)” (kierownicy: prof. dr hab. Jerzy Axer i prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa),
- „Slavic Cultures between East and West: Linguistic Contact and Linguistic Contrast” (kierownik: prof. dr hab. Janusz Rieger),
- „The Mediterranean Seen from the Balkan Perspective: Greek, Roman and Byzantine Antiquity and their Adaptations to Slavic Cultures between the 18th and the 21st centuries” (kierownik: dr hab. prof. UW Jolanta Sujecka),
- „Philhellenism in 19th-century Poland, Eastern and Western Europe. The Greek Ancient Humanism as a Pathway to European National Identities” (kierownik: prof. dr hab. Maria Kalinowska),
- „Women and Mediterranean Humanism” (kierownik: dr hab. prof. UW Joanna Partyka).

W projekcie uczestniczy 15 doktorantów (z 6 krajów europejskich): Olimpia Dragouni, Ewa Róża Janion, Julia Lewandowska, Ágnes Máté, Paweł Miech, Natalia Obukowicz, Hanna Paulouskaya, Krzysztof Skonieczny, Aleksander Sroczyński, Ines Steger, Bogdan Trifunović, Matylda Urjasz-Raczko, Kamil Wielecki, Karolina Wiśniewska i Oksana Zakhutska. Trzynastu z nich jest stypendystami FNP. Szczegółowe informacje na temat projektu pod adresem: <http://www.mpd.ibi.uw.edu.pl>.

2) Językowe spotkania Starego i Nowego Świata. Język jako środek przekazu międzykulturowego we wczesnej Nowej Hiszpanii – projekt badawczy finansowany przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej w ramach programu FOCUS.

Kierownikiem projektu jest dr Justyna Olko-Bajer, laureatka w 2009 roku konkursu FNP w ramach programu FOCUS (skupionego na tworzeniu zespołów naukowych) w edycji poświęconej problematyce językowej kategoryzacji świata. W pierwszym roku realizacji projektu (2010) dr Olko-Bajer zorganizowała zespół młodych badaczy (dr Łukasz Grützmacher z Wydziału Neofilologii UW, dr Katarzyna Mikulska-Dąbrowska z Wydziału Neofilologii UW, mgr Agnieszka Brylak, mgr Julia Madajczak) i pozyskała do współpracy grupę uczonych zagranicznych (dr Juan José Batalla Rosado z Universidad Complutense de Madrid, dr Isabel Bueno Bravo z Universidad de las Islas Baleares, prof. Robert Haskett z University of Oregon, prof. James Lockhart z University of California, Los Angeles, dr Stephanie Wood z University of Oregon). W pierwszych miesiącach pracy powstała specjalna internetowa baza danych umożliwiająca rozpoczęcie analiz materiału źródłowego,

odbyto także kwerendy archiwalne w Hiszpanii i USA oraz wygłoszono kilka referatów związanych z realizowanym projektem na konferencjach międzynarodowych.

3) Gnôthi Seauton! Classics and Communism. The History of the Studies on Antiquity in the Context of the Local Classical Tradition. Socialist Countries 1944/45-1989/90 – projekt badawczy finansowany przez Fritz Thyssen Stiftung.

Projekt jest realizowany od 2009 roku we współpracy z Collegium Budapest. Ze strony IBI AL kierownikiem jest prof. dr hab. Jerzy Axer, ze strony węgierskiej – prof. György Karsai (University of Pécs) i prof. Gábor Klaniczay (CB). W skład zespołu badawczego ze strony IBI AL wchodzi ponadto dr Elżbieta Olechowska i prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz. W 2010 roku odbyło się kilkanaście seminariów w Budapeszcie. Szczegółowe informacje na temat założeń projektu pod adresem: <http://www.ibi.uw.edu.pl/pliki/Gnothi%20Seauton.pdf>.

4) Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej – projekt badawczy zamawiany MNiSW.

Projekt jest realizowany od 2008 roku, kierowany przez prof. dr hab. Alinę Nowicką-Jeżową. Oprócz IBI AL (jednostki koordynującej) uczestniczą w nim: Instytut Badań Literackich PAN, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Uniwersytet Szczeciński i Uniwersytet Wrocławski. Projekt zakłada wydanie wielotomowej serii „Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej” („Humanizm Polski”) dzielącej się na trzy podserie: „Syntezy” (red. prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa), „Inedita” (red. dr hab. prof. UP im. KEN Roman Mazurkiewicz) i „Polonika” (red. dr hab. prof. UMCS Dariusz Chemperek). W 2010 roku opublikowano 6 tomów. Szczegółowe informacje na temat projektu pod adresem: <http://www.humanizm.org.pl>.

2. Informacje dotyczące przyznanych nagród i wyróżnień uzyskanych w kraju i za granicą, w tym nagród i wyróżnień za opublikowane książki

I. Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

1) Dr hab. Katarzyna Marciniak

Stypendium dla wybitnego młodego naukowca

2) Dr Justyna Olko-Bajer

Stypendium dla wybitnego młodego naukowca

II. Nagrody Rektora Uniwersytetu Warszawskiego

1) Prof. dr hab. Oktawiusz Jurewicz

Nagroda indywidualna za całokształt osiągnięć naukowych i dydaktycznych

2) Dr Przemysław Kordos

Nagroda indywidualna III stopnia za osiągnięcia naukowe i organizacyjne

3) Dr Justyna Olko-Bajer

Nagroda indywidualna II stopnia za osiągnięcia naukowe

III. Pozostałe nagrody i wyróżnienia

1) Prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki

Tytuł Honorowego Profesora Uniwersytetu Opolskiego

2) Dr hab. prof. UW Jan Miernowski

Kellett Mid-Career Award przyznana przez University of Wisconsin-Madison

3) Prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa

Odnaka honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” przyznana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

4) Dr Justyna Olko-Bajer

Nagroda Klio II stopnia w kategorii autorskiej za książkę *Meksyk przed konkwistą* przyznana przez Porozumienie Wydawców Książki Historycznej

5) Dr Patrycja Prządka-Giersz

Nagroda im. Ignacego Domeyki za najlepszą polską rozprawę doktorską dotyczącą studiów nad Ameryką Łacińską przyznana przez Polskie Towarzystwo Studiów Latinoamerykanistycznych

3. Informacje o rozwoju kadry naukowej

Jednostka	Doktoraty ogółem	Doktoraty				Habilitacje		Nominacje profesorskie
		uzyskane przez pracowników uczelni		przez studentów studiów doktoranckich	osoby spoza uczelni	ogółem	osoby spoza uczelni	
		w uczelni	poza uczelnią					
IBI AL	2	1	0	1	0	0	0	0

Dane szczegółowe

1) Dr Patrycja Prządka-Giersz

- tytuł rozprawy: *Patrones de asentamiento y transformaciones sociopolíticas en la costa norcentral del Perú durante los Periodos Tardíos: el caso del valle de Culebras*,
- promotorzy: dr hab. prof. UW Mariusz S. Ziółkowski (Uniwersytet Warszawski) i prof. Krzysztof Makowski (Pontificia Universidad Católica del Perú),
- jednostka prowadząca przewód: Wydział Historyczny UW,
- data uzyskania: 27.01.2010 roku.

W latach 2002-2008 doktorant na Wydziale Historycznym UW. W momencie uzyskania stopnia pracownik IBI AL.

2) Dr Jacek Raszewski

- tytuł rozprawy: *Jerzy Gemistos Plethon i jego helleńskie państwo*,
- promotorzy: prof. dr hab. Małgorzata Borowska (Uniwersytet Warszawski) i prof. dr hab. Maciej Salamon (Uniwersytet Jagielloński),
- jednostka prowadząca przewód: IBI AL,
- data uzyskania: 18.11.2010 roku.

W latach 2006-2010 doktorant w IBI AL.

4. Wykaz konferencji, zjazdów i sympozjów naukowych zorganizowanych przez IBI AL

I. Z udziałem gości zagranicznych

1) **Debaty marcowe 2010: „Po co nam historia i gdzie ją znajdujemy? Archeologia pamięci. Szukając w sobie tego, co uniwersalne...”**; Warszawa, 05-06.03.2010 roku.

2) **Kwietniowa sesja stypendystów IBI AL** (sesja Laboratorium Badań Naukowych Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 26-27.04.2010 roku.

3) **Koordynaty pamięci syberyjskiej** (sesja Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 24-28.05.2010 roku; współorganizatorzy: Fundacja „Instytut Artes Liberales” i Muzeum Pałac w Wilanowie.

4) **Negotiating Encounters: Cross-Cultural Communication, Translation and Interplay in Pre-Hispanic Colonial Mesoamerica**; Warszawa, 20-24.06.2010 roku.

5) **Czerwcowe sesja stypendystów IBI AL** (sesja Laboratorium Badań Naukowych Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 24-25.06.2010 roku.

6) **Lingwistyka korpusowa** (sesja Laboratorium Badań Naukowych Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 01-02.07.2010 roku.

7) **Pogranicze w świetle etnolingwistyki i historii mówionej** (sesja Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 05-10.07.2010 roku.

8) **Sesja bibliotekoznawcza: „Obsługa czytelników w bibliotece w dobie społeczeństwa informacyjnego”** (sesja Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 01-27.09.2010 roku; współorganizatorzy: Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej, Biblioteka Narodowa, Biblioteka Publiczna w dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

9) **Teatr doby Renesansu w Padwie. Historia – inspiracje – dokonania twórcze;** Warszawa, 21.10.2010 roku; współorganizatorzy: Provincia di Padova i Belteatro di Padova.

10) **Reformacja między Wschodem a Zachodem** (sesja Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 21-28.10.2010 roku.

11) **Respublica Litteraria in Action 2;** Kraków, 29.10.2010 roku; współorganizator: Polska Akademia Umiejętności.

12) **Sesja specjalizacyjna studentów MIGO** [MIGO: międzywydziałowe indywidualne studia humanistyczne na Południowym Uniwersytecie Federalnym w Rostowie nad Donem] (sesja Laboratorium Badań Naukowych Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, 01-30.11.2010 roku.

13) **50-lecie Republiki Cypryjskiej;** Warszawa, 05.11.2010 roku; współorganizator: Ambasada Republiki Cypryjskiej w Warszawie.

14) **Warsztaty lingwistyki korpusowej** (sesja Laboratorium Badań Naukowych Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej); Warszawa, cz. I: 26.11.2010 roku, cz. II: 10.12.2010 roku.

15) **Partnerstwo wschodnie: edukacyjne aspekty współpracy polsko-ukraińskiej;** Warszawa, 13-14.12.2010 roku.

16) **Z Napoleonem w Hiszpanii. Zapomniane bitwy 1808-1811 (Tudela, Yébenes, Almonacid, Fuengirola, Albuera);** Warszawa, 13-15.12.2010 roku; współorganizatorzy: Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych i Muzeum Wojska Polskiego.

II. Z udziałem tylko gości krajowych

1) **Humanistyka dzisiaj** (sesja jubileuszowa Akademii »Artes Liberales«); Warszawa, 01-04.03.2010 roku; współorganizator: Fundacja „Instytut Artes Liberales”.

2) **Mały Sienkiewicz. Mikroświaty literackie i paraliterackie;** Warszawa, 31.05.2010-01.06.2010 roku.

3) **Literatura dewocyjna: gatunki, tematy, funkcje;** Warszawa, 04-05.11.2010 roku.

5. Informacje odnośnie do innych kontaktów zagranicznych

Informacje ogólne

Jednostki naukowo-badawcze (w postaci Komisji, Laboratoriów, Pracowni i Zespołów) Instytutu Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” powołują dla realizacji zadań badawczych zespoły międzynarodowe, m.in. celem wypracowywania metod interdyscyplinarnych. Pracownicy IBI AL włączają się ponadto w prace nad realizacją międzynarodowych projektów badawczych (w szerokim rozumieniu) inicjowanych przez inne jednostki naukowe w kraju i za granicą. Międzynarodowym kontaktom o charakterze *stricte* badawczym towarzyszą wyjazdy pracowników IBI AL za granicę (i przyjazdy gości z zagranicy do IBI AL) z wykładami (seminariami), referatami, prezentacjami itp. (w 2010 roku ok. 35% pracowników IBI AL przedstawiało referaty na konferencjach i sympozjach naukowych za granicą; w konferencjach, sesjach i sympozjach naukowych zorganizowanych przez IBI AL wzięło udział ponad sto osób z zagranicy, kilkadziesiąt wygłosiło referaty). Rozbudowywane w ten sposób kontakty międzynarodowe przyczyniają się do popularyzacji zarówno polskiego dorobku w zakresie humanistyki, jak i polskiej problematyki jako istotnego składnika kultury i historii europejskiej.

Jedną z misji IBI AL jest budowanie, poprzez działalność Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej (MSH EW), wspólnoty intelektualnej młodych naukowców z Europy Środkowej i Wschodniej (w 2010 roku do IBI AL przyjechało ok. 150 stażystów; głównie z Ukrainy, Rosji i Białorusi). Pracownicy IBI AL stają się często opiekunami naukowymi stażystów. Powołane w 2009 roku w ramach MSH EW Laboratorium Badań Naukowych (kierowane przez dr Natalię Kotsybę) ma stać się „miejscem” koordynowania i wspierania wspólnych inicjatyw badawczych młodych naukowców z Europy Wschodniej (w 2010 roku odbyło się pięć sesji w ramach działania Laboratorium). W ostatnich latach program został poszerzony (w mniejszej skali i innej formie) o współpracę z ośrodkami syberyjskimi (Buriacja i Jakucja) dzięki inicjatywie i wsparciu naukowemu prof. dr. hab. Jana Kieniewicza i dr hab. prof. UW Zoi Morochojewej (w 2010 roku w IBI AL odbywało staż kilku badaczy z Syberii).

W 2010 roku najważniejszym obszarem współpracy międzynarodowej stał się projekt „The Traditions of Mediterranean Humanism and the Challenges of Our Times: the Frontiers of Humanity” w ramach programu Międzynarodowe Projekty Doktoranckie finansowanego przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej ze środków UE.

Informacje szczegółowe

I. Przyjazdy gości (najważniejsze z punktu widzenia działalności naukowej i rozwoju IBI AL konferencje międzynarodowe)

1) Koordynaty pamięci syberyjskiej

Konferencja zorganizowana przez prof. dr. hab. Jana Kieniewicza i dr hab. prof. UW Zoję Morochojewą. Udział wzięli głównie badacze z różnych ośrodków syberyjskich, m.in. doc. Jegor Antonow (Jakuck), dr Radżana Dugarowa (Ułan Ude), doc. Irina Lambajewa (Ułan Ude), prof. Uliana Winokurowa (Jakuck), którzy współtworzą uformowany w ostatnich latach w IBI AL z inicjatywy profesorów Kieniewicza i Morochojewej zespół pracujący nad projektem „Drifting Identity” opracowanym przez profesorów Kieniewicza i Winokurową.

Celem konferencji było ustalenie roli pamięci w formowaniu tożsamości na przykładzie małych narodów Syberii. Poddano refleksji potencjał tkwiący w pamięci jednostek i wspólnot, który mógłby się przeciwstawić historii jako wersji przeszłości narzucanej przez państwo w postaci edukacji, mediów i kultury oficjalnej (zarówno wysokiej, jak i masowej).

2) Negotiating Encounters: Cross-Cultural Communication, Translation and Interplay in Pre-Hispanic Colonial Mesoamerica

Konferencja zorganizowana przez dr Justynę Olko-Bajer (kierownik Laboratorium „Spotkania Starego i Nowego Świata”) i dr Stephanie Wood (dyrektor Wired Humanities Projects w University of Oregon). Udział wzięło 18 badaczy z 7 krajów (głównie z Polski, USA i Meksyku). Konferencja poświęcona była problematyce konfrontacji i komunikacji między Starym a Nowym Światem. Celem spotkania było ponadto zintegrowanie europejskiego-amerykańskiego interdyscyplinarnego środowiska naukowego. Przygotowywana jest angielskojęzyczna publikacja materiałów konferencyjnych w USA. Kontynuacją konferencji będzie symposium „Visual and Textual Dialogues in Mesoamerica” przygotowywane przez dr Olko-Bajer i dr Wood na 54 Międzynarodowy Kongres Amerykanistów w Wiedeń w 2012 roku. Współpraca obu badaczek będzie kontynuowana również w ramach planowanego projektu „Early Nahuatl Library” zakładającego stworzenie internetowej bazy tekstów w języku *nahuatl* (azteckim).

3) Reformacja między Wschodem a Zachodem

Konferencja zorganizowana przez prof. dr. hab. Piotra Wilczka, kierownika Komisji do Badań nad Reformacją w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej integrującej środowisko ponad 30 badaczy z kilku krajów (głównie Polska, UK i USA). Udział wzięło kilku zagranicznych członków Komisji, m.in. prof. Howard Hotson z University of Oxford i prof. Michael G. Müller z Martin-Luther-Universität (Halle-Wittenberg).

4) Respublica Litteraria in Action 2

Konferencja zorganizowana przez dr Annę Skolimowską (kierownik Pracowni Edytorstwa Źródła) i Polską Akademię Umiejętności pod patronatem Union Académique Internationale. Jednym z punktów konferencji było posiedzenie Międzynarodowej Rady Naukowej projektu „Rejestracja i publikacja korespondencji Jana Dantyszka (1485-1548)”, w ramach którego IBI AL i PAU wydają od 2004 roku serię „Corpus Epistularum Ioannis Dantisci” redagowaną przez prof. dr. hab. Jerzego Axera i dr Skolimowską. W posiedzeniu Rady udział wzięli m.in. prof. Irena Backus z Université de Genève, dr Jeanine De Landtsheer z Katholieke Universiteit Leuven, mgr Marijke De Wit z Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (Gent), prof. Arne Jönsson z Lunds Universitet i prof. Walther Ludwig z Universität Hamburg.

5) 50-lecie Republiki Cypryjskiej

Konferencja zorganizowana przez dr. Przemysława Kordosa z Pracowni Studiów Helleńskich i przez Ambasadę Republiki Cypryjskiej w Warszawie. Konferencja była podzielona na część oficjalną i naukową. Głównym mówcą był Minister Obrony Cypru Kostas Papakostas. Głos zabierali również przedstawiciele polskiego MSZ i parlamentu. Pracownia Studiów Helleńskich jest najważniejszym polskim ośrodkiem badawczo-dydaktycznym w dziedzinie neogrecystyki, jedynym uprawnionym do przeprowadzania egzaminów językowych kończących się wydaniem Certificate of Attainment in Modern Greek. Pracownia od lat współpracuje z ośrodkami naukowymi w Grecji i korzysta ze wsparcia finansowego greckich i cypryjskich władz i instytucji.

6) Z Napoleonem w Hiszpanii. Zapomniane bitwy 1808-1811 (Tudela, Yébenes, Almonacid, Fuengirola, Albuera)

Konferencja zorganizowana przez dr. Jana Stanisława Ciechanowskiego i Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz przez Muzeum Wojska Polskiego. Udział wzięło 10 gości zagranicznych. Jest to trzecia konferencja zorganizowana przez Laboratorium „Sofia Casanova” poświęcona hiszpańskiej Wojnie o Niepodległość (1808-1812). Jednym z celów Laboratorium, urzeczywistnianym przez działalność dr. Ciechanowskiego i dr. Cristiny González Caizán, jest wprowadzenie do międzynarodowego obiegu naukowego polskich źródeł (dotąd nieobecnych) dotyczących Wojny o Niepodległość, a także popularyzacja badań polskich historyków w tym zakresie i szeroka popularyzacja sprawy polskiej przełomu XVIII i XIX wieku.

II. Udział pracowników w międzynarodowych projektach badawczych

Pracownicy IBI AL uczestniczą w kilkunastu międzynarodowych projektach i przedsięwzięciach badawczych o różnym statusie formalnym. Są to zarówno projekty finansowane w formie grantów europejskich (ze środków UE) i fundacyjnych, jak i badania uzyskujące stałe wsparcie finansowe zagranicznych uczelni czy mniej sformalizowane inicjatywy.

Dr Jan Stanisław Ciechanowski

Udział w międzynarodowym projekcie „Red Temática: Movimientos Intraeuropeos. De la Europa Centro-Oriental a la Península Ibérica” poświęconym tematyce emigracyjnej.

Dr hab. prof. UW Anna Grześkowiak-Krwawicz

Członek zespołu przygotowującego edycję *Oeuvres complètes* Jana Jakuba Rousseau. Kierownik: prof. Jacques Berchtold z Université Paris-Sorbonne, Paris IV.

Dr Natalia Kotsyba

Udział w międzynarodowym projekcie „Verbal Semantics” koordynowanym przez Aarhus Universitet (Dania).

Dr hab. prof. UW Michał Masłowski (Université Paris-Sorbonne, Paris IV i profesor wizytujący w IBI AL)

Kierownik międzynarodowego projektu „Canons de la culture et thématization de l’Histoire en Europe Centrale”. W projekcie bierze udział **prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa**.

Prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa

Wieloletnia współpraca z prof. Ewą Teodorowicz-Hellman ze Stockholms Universitet przy edycjach poloników szwedzkich.

Dr hab. prof. UW Joanna Partyka

Udział w projekcie europejskim „Cuerpos Re-escritos: Dolor y Violencia en Escritoras y Personajes Femeninos de la Literatura de Mujeres”. Kierownicy: dr Alicia Ramos González i prof. Adelina Sánchez Espinosa z Universidad de Granada.

Dr Patrycja Prządka-Giersz

Udział w projekcie „Nieinwazyjne badania archeologiczne przedhiszpańskiego ośrodka ceremonialnoreligijnego i nekropoli Castillo de Huarmey na północno-centralnym wybrzeżu Peru” realizowanym przez grupę archeologów z Uniwersytetu Warszawskiego (dr Miłosz Giersz z Wydziału Historycznego UW) i z Pontificia Universidad Católica del Perú (Lima) (prof. Krzysztof Makowski).

Podczas pierwszego sezonu badań wykopaliskowych, przeprowadzonych pomiędzy sierpniem i listopadem 2010 roku, dokonano spektakularnego odkrycia. W kilku do tej pory odkrytych komorach grobowych zlokalizowanych w obrębie świątyni-mauzoleum o monumentalnych rozmiarach natrafiono na pochówki z niezwykle bogatym wyposażeniem, m.in. srebrnymi naczyniami, biżuterią, bogato zdobionymi tkaninami oraz importowanymi dobrami luksusowymi.

Prof. dr hab. Janusz Rieger

Badania nad kontaktem językowym łemkowsko-polskim w ramach współpracy z prof. Gerdem Hentschelem z Carl von Ossietzky Universität Oldenburg.

Prof. dr hab. Piotr Salwa

Kierownik polskiego zespołu uczestniczącego w realizacji projektu europejskiego „European Network for Baroque Cultural Heritage”. W projekcie bierze udział 8 uniwersytetów z 6 krajów europejskich. Kierownikiem jest prof. Renata Ago z Sapienza Università di Roma. Oprócz profesora Salwy w projekcie biorą udział **prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa** i **prof. dr hab. Piotr Wilczek**.

Prof. dr hab. Piotr Wilczek

Udział w międzynarodowym projekcie „Cultures of Knowledge. An Intellectual Geography of the Seventeenth-Century Republic of Letters” koordynowanym przez University of Oxford, finansowanym przez Andrew W. Mellon Foundation; temat indywidualny: *Socinianism in Central Europe*.

Udział w międzynarodowym projekcie „Conversion Narratives in Early Modern Europe” koordynowanym przez University of York, finansowanym przez Arts and Humanities Research Council; temat indywidualny: *Conversion in the Lives and Works of Polish Writers of the Reformation and Counter-Reformation*.

Dr hab. prof. UW Szymon Wróbel

Udział w międzynarodowym projekcie „Remembering Europe: Memory, Experience, Place” kierowanym przez dr. Martina O’Brien z University of Central Lancashire. Projekt zmierza do przemyślenia kategorii pamięci zbiorowej oraz różnych sposobów konceptualizowania idei Europy.

III. Najważniejsze wyjazdy naukowo-dydaktyczne

Dr Grażyna Czetwertyńska

Pobyty od lutego do czerwca 2010 roku na stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w Boston College. Prowadzenie badań dotyczących metod nauczania i kształtowania

środowiska sprzyjającego uczeniu się. Badania w trybie Honors Program we współpracy z prof. Markiem O'Connorem i prof. Timem Duketem.

Dr Grażyna Czetwertyńska i dr prof. UW Andrzej Tymowski

W styczniu 2010 roku prowadzenie warsztatów dla 57 nauczycieli akademickich na Południowym Uniwersytecie Federalnym w Rostowie nad Donem w ramach wspólnego programu rozwijania edukacji liberalnej, kształcenia interdyscyplinarnego i systemu tutorskiego w szkole wyższej.

Dr Przemysław Kordos

W kwietniu 2010 roku tygodniowe stypendium stażowe dla młodych doktorów UW w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet” odbyte na Uniwersytecie Masaryka (Masarykova Univerzita) w Brnie.

Dr Justyna Olko-Bajer

We wrześniu 2010 roku dwutygodniowe stypendium stażowe dla młodych doktorów UW w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet” odbyte na University of Oregon. Przeprowadzenie cyklu zajęć „Encounters between the Old and New Worlds: Case Studies from the Aztec Mexico”.

IV. Referaty zaprezentowane na zagranicznych konferencjach i sympozjach naukowych

Prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki

- *O tradycjach Wielkiego Księstwa Litewskiego. Kilka problemów*, „Polijas un Baltijas Kulturas Sakari (Polsko-bałtyckie związki kulturowe)”; Daugavpils Universitāte i Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie; Dyneburg, 28.10.2010 roku.

Dr Jan Stanisław Ciechanowski

- *La participación polaca en la ocupación de Andalucía por el Ejército Imperial*, VII Foro Internacional sobre la Guerra de la Independencia: “1810: La Junta Central y la conducción militar de la guerra. El caso de la guerra total en Andalucía: Ejércitos regulares, guerrilla y contraguerrilla”; Foro para el Estudio de la Historia Militar de España, Ministro de Defensa del Reino de España i Universidad de Sevilla; Sewilla, 14.11.2010 roku.
- *La inteligencia polaca ante la Guerra Civil Española (1936-1939)* [udział w okrągłym stole „Historia de la Inteligencia” wraz z prof. Huw Bennetem (Wielka Brytania), prof. José Ramónem Solerem Fuensantą (Hiszpania) i prof. Wolfgangiem Kriegerem (Niemcy)], II Congreso de Inteligencia: “La cultura de la inteligencia como elemento para la reflexión y la colaboración internacional”; Universidad Rey Juan Carlos de Madrid i Universidad Carlos III de Madrid; Madryt, 23.10.2010 roku.

Dr Grażyna Czetwertyńska

- *Teoria i praktyka opracowywania innowacyjnych programów edukacyjnych*, XI Zjazd Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich w USA i Kanadzie; Zrzeszenie Nauczycieli Polskich w Ameryce i Centrala Polskich Szkół Doksztalających w Nowym Jorku; Walnut Creek (San Francisco), 30.05.2010 roku.

- *Koncepcja nauczania języka polskiego jako drugiego. Zintegrowany internetowy zestaw materiałów pełniący rolę podręcznika internetowego „Włącz Polskę”, III Zjazd Nauczycieli Języka Polskiego w Niemczech; Chrześcijańskie Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego i Haus Concordia; Herdorf-Dermbach, 25.09.2010 roku.*
- *Programy i materiały do nauczania języka polskiego za granicą – wykorzystanie narzędzi internetowych w edukacji, seminarium dla nauczycieli polskich w Holandii i konferencja z okazji Dnia Edukacji Narodowej na terenie Królestwa Niderlandów; Forum Polskich Szkół w Holandii i Konsulat RP w Hadze; Haga.*
- *Odpowiedź programowa na rosnące potrzeby oświaty polonijnej – podręcznik „Włącz Polskę”, „Monitor emigracji zarobkowej”; Europejska Unia Wspólnot Polonijnych, Konsulat Generalny RP w Malmö i Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji; Malmö, 23.10.2010 roku.*
- *Dwujęzyczne i dwukulturowe wychowanie. Wykorzystanie podręcznika „Włącz Polskę” i przygotowywanie programów nauczania, seminarium dla nauczycieli i rodziców polskich uczniów w Norwegii; Polska Szkoła Sobotnia im. Jana Pawła II (Polsk Lørdagsskole) w Oslo; Oslo, 04.12.2010 roku.*

Dr hab. prof. UW Anna Grześkowiak-Krwawicz

- *“Golden Freedom” – Noble Privileges or a Universal Idea?, „The Political Values of the Polish-Lithuanian Commonwealth (1569 – 1795)”;* University College London; Londyn, 11.06.2010 roku.
- *“The Individuals of my Species”. Joseph Boruwlaski – History Transnational or beyond the Nation?, „Across Borders, across Allegiances? Early Modern Poland in a Trans-national Context”;* University of Aberdeen; Aberdeen, 14.06.2010 roku.

Dr hab. prof. UW Jan Miernowski

- *Humanism at War from the Renaissance to the Present: the Bombard, the H-Bomb, and the Human Bomb, „Early Modern Humanism and the Humanities”;* University of Wisconsin-Madison; Wisconsin-Madison, 20.03.2010 roku.
- *Humanism at War from the Renaissance to the Present: the Bombard, the H-Bomb, and the Human Bomb [inna wersja referatu], The Sixteenth Century Society Annual Conference in Montreal; Sixteenth Century Society; Montreal, listopad 2010 roku.*

Prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa

- *Mecenati e visionari della cultura rinascimentale del ‘500 polacco : il caso di Jan Zamoyski, „Mecenati, artisti e pubblico nel Rinascimento”;* Istituto Studi Umanistici Francesco Petrarca; Pienza, 23.07.2010 roku.
- *Humanizm. Profile uniwersalny i narodowy, Högre Seminarium i Polska; Stockholms Universitet; Sztokholm, 01.12.2010 roku.*

Dr Justyna Olko-Bajer

- *El ‘otro’ y los estereotipos étnicos en el mundo nahua. Nuevas aportaciones, III Simposio Europeo sobre los Códices del Centro de México; Universidad Complutense de Madrid; Madryt, 15.10.2010 roku.*

- *Náhuatl y español en el siglo XVI: experiencias y perspectivas en la Universidad de Varsovia*, Seminario: “Proyecto de creación de un Centro Internacional de Lenguas Indígenas de las Américas”; Ministerio de Cultura de España i Museo de América; Madryt, 16.12.2010 roku.

Dr hab. prof. UW Joanna Partyka

- *Polish Respublica Litteraria “Instituted” by the Correspondents of Erasmus of Rotterdam and Diego de Saavedra’s 17th century Dream Vision of a “Republic of Letters”*, „Iberian and Slavonic Cultures in Contact and Comparison: ResPublica(s)”; Universidade de Lisboa; Lizbona, 14.05.2010 roku.
- *Overpassing State and Cultural Borders: a Polish Female Doctor in 18th-century Constantinople*, „Women Telling Nations”; Universidad Complutense de Madrid; Madryt, 12.11.2010 roku.
- *Female Convents in the Iberian Peninsula and Polish Republic of Two Nations in 16th and 17th centuries and the Paradox of Women’s Liberty*, Congresso Internacional “Ordens e Congregações Religiosas em Portugal – Memória, Presença e Diásporas”; Fundação Calouste Gulbenkian i Universidade de Lisboa; Lizbona, 02.11.2010 roku.

Dr Patrycja Prządka-Giersz

- *GPS RTK Mapping, Kite Aerial Photogrammetry, Geophysical Survey and GIS Based Analysis of Surface Artefact Distribution at the pre-Hispanic site of the Castillo de Huarmey, North Coast of Peru*, 30th EARSeL Symposium: “Remote Sensing for Science, Education and Culture”; UNESCO; Paryż, 03.06.2010 roku.

Dr hab. prof. UW Krzysztof Rutkowski

- *Mickiewicz au Collège de France*, „Paris, la capitale des signes”; Société Historique et Littéraire Polonaise i Centre National de la Recherche Scientifique; Paryż, 20.06.2010 roku.
- *Pascal Quignard, l’écriture sidérante*, „Hommage à Pascal Quignard”; Editions Gallimard i Centre National des Lettres; Paryż, 23.09.2010 roku.

Prof. dr hab. Piotr Salwa

- *Il Boccaccio francese: committenti e pubblico*, „Mecenati, artisti e pubblico nel Rinascimento”; Istituto Studi Umanistici Francesco Petrarca; Pienza, 22.07.2010 roku.

Prof. dr hab. Elżbieta Smulkowa

- *Wielojęzyczność czy tendencja do unifikacji na pograniczu białoruskim?*, V Kongres Międzynarodowej Asocjacji Białorutenistów; Komitet Międzynarodowej Asocjacji Białorutenistów; Mińsk, 21.05.2010 roku.

Dr hab. prof. UW Robert A. Sucharski

- *Tutorship at the University of Warsaw*, „Developing Interdisciplinary Programmes in Humanities: Tempus Project Experience”; Południowy Uniwersytet Federalny w Rostowie nad Donem; Loo (Rosja), 16.06.2010 roku.

- *Kilka uwag nad heksametrem daktylicznym*, „Antyczna kultura i słowiański świat (VII Suprunowskije cztienija)”; Białoruski Uniwersytet Państwowy; Mińsk, 22.10.2010 roku.

Prof. dr hab. Piotr Wilczek

- *The Socinians and Reformation Theology: Intellectual Networks and Historiographical Debates*, „Universal Reformation: Intellectual Networks in Central and Western Europe, 1560-1670”; University of Oxford; Oksford, 22.09.2010 roku.

Prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz

- *Libertas non privata sed publica res est (Al margine di Marciano D.40,5,53)*, „Civis, Civitas, Libertas – Giornata di studio in ricordo di Franco Salerno”; Dipartimento di Diritto romano e Storia della scienza romanistica F. De Martino; Neapol, 16.04.2010 roku.

Dr hab. prof. UW Szymon Wróbel

- *About the Interconnections between Theoretical and Experimental Philosophy of Language. The Case of Language Faculty*, „Applied and Experimental Philosophy in Knowledge Based Society East And West”; Bułgarska Akademia Nauk i Uniwersytet Sofijski; Sofia, 06.06.2010 roku.

V. Inne ważne informacje

Dr Cristina González Caizán uzyskała dotację Institución Fernando el Católico z Saragossy na tłumaczenie i krytyczne wydanie anonimowego tekstu polskiego zatytułowanego *Saragossa w roku 1809. Wyjątek z niedrukowanych dotąd pamiętników* opublikowanego w „Bibliotece Warszawskiej”, IV, 1850, s. 1-17.

Prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa jest redaktorem ukazującej się od 1997 roku serii „Nauka o Literaturze Polskiej za Granicą”. W roku 2010 opublikowano XII tom: M. Delaperrière, *Literatura polska w interakcjach. Szkice porównawcze z literatury i kultury*, Wydawnictwo Neriton.

Dr Justyna Olko-Bajer została zaproszona przez Ministerstwo Kultury Hiszpanii i Museo de América w Madrycie do współpracy przy tworzeniu międzynarodowego centrum języków tubylczych obu Ameryk. Wzięła udział w seminarium „Proyecto de creación de un Centro Internacional de Lenguas Indígenas de las Américas” (Madryt, 15-16.12.2010 roku), na którym omawiała doświadczenia w zakresie dydaktyki języka *nahuatl* w IBI AL i prezentowała kierowany przez siebie projekt „Językowe spotkania Starego i Nowego Świata. Język jako środek przekazu międzykulturowego we wczesnej Nowej Hiszpanii” finansowany przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej.

Prof. dr hab. Elżbieta Smułkowa z ramienia Międzynarodowej Asocjacji Białorutenistów brała udział w organizowaniu V Kongresu MAB (Mińsk, maj 2010 roku), na którym m.in. wygłosiła referat inauguracyjny.

Dr hab. prof. UW Robert A. Sucharski był recenzentem w przewodzie habilitacyjnym (o nadanie tytułu docenta) dr. Wojciecha Sowy na Uniwersytecie Komeńskiego (Univerzita Komenského) w Bratysławie. Rozprawa habilitacyjna: *Studien zum Phrygischen*, Göttingen 2008; kolokwium odbyło się 28.01.2010 roku.

6. Informacje dotyczące najważniejszych działań popularyzujących naukę oraz wskazanie osób z wyboru zasiadających w organizacjach naukowych

Informacje ogólne

Instytut Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” zorganizował w 2010 roku (samodzielnie bądź we współpracy z innymi instytucjami) 19 konferencji, sesji i sympozjów naukowych (w tym 16 międzynarodowych). Na wynikach badań prowadzonych w IBI AL opiera się działalność Międzynarodowej Szkoły Humanistycznej Europy Wschodniej, której słuchaczami są głównie młodzi naukowcy z Ukrainy, Rosji i Białorusi (w 2010 roku 9 sesji naukowo-dydaktycznych). Dorobek naukowy jednostki jest prezentowany również podczas konferencji zagranicznych (w 2010 roku ok. 35% pracowników IBI AL przedstawiało referaty na konferencjach i sympozjach naukowych za granicą; w sumie 29 referatów). Drugim środkiem upowszechniania i popularyzacji wyników badań są publikacje (od kilku lat ponad 100 rocznie; w 2010 roku 9 książek autorskich i 1 edycja literacka).

Znaczenia ma również działalność *stricte* popularyzatorska, nastawiona na szerszy krąg odbiorców, głównie niespecjalistów, poprzez wystąpienia w mediach, popularne i okolicznościowe prelekcje, udział w promocjach książek czy poprzez działalność dydaktyczną w środowiskach pozauniwersyteckich. W 2010 roku udział w audycjach Polskiego Radia wzięli: dr hab. prof. UW Anna Grześkowiak-Krwawicz, dr hab. prof. UW Zbigniew Kloch, dr Justyna Olko-Bajer, dr Patrycja Prządka-Giersz i dr Irina Tatarowa, w programach telewizyjnych – dr Patrycja Prządka-Giersz (TVP Polonia, TVN24) i dr Ewa Rudnicka (Superstacja). Zajęcia pozauniwersyteckie prowadzili m.in. dr Ewa Rudnicka (warsztaty w Okręgowej Radzie Adwokackiej), dr hab. prof. UW Krzysztof Rutkowski (wykłady w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego), dr Irina Tatarowa (zajęcia w Studium Chrześcijańskiego Wschodu i w Stołecznym Centrum Edukacji Kulturalnej).

Członkostwo z wyboru w organizacjach naukowych

I. Członkostwo pracowników w strukturze Polskiej Akademii Nauk

Prezydium PAN:

- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz

Wydział I Nauk Humanistycznych i Społecznych:

- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz (członek rzeczywisty)
- Prof. dr hab. Jerzy Axer (członek korespondent)

Komitet Językoznawstwa:

- Prof. dr hab. Janusz Rieger (członek honorowy; przewodniczący Komisji Dialektologicznej)

Komitet Nauk Historycznych:

- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz

Komitet Nauk o Kulturze:

- Prof. dr hab. Jerzy Axer

Komitet nauk o Kulturze Antycznej:

- Prof. dr hab. Jerzy Axer (członek prezydium Komitetu i przewodniczący Komisji Neolatynistycznej)
- Prof. dr hab. Małgorzata Borowska
- Prof. dr hab. Oktawiusz Jurewicz (członek honorowy)
- Prof. dr hab. Jerzy Styka
- Prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz (zastępca przewodniczącego Komitetu i przewodniczący Komisji Praw Antycznych)

Komitet Nauk o Literaturze:

- Prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki (przewodniczący Komisji Polonistyki Zagranicznej)
- Prof. dr hab. Piotr Salwa
- Prof. dr hab. Piotr Wilczek

Komitet Nauk Pra- i Protohistorycznych:

- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz

Komitet Słowianoznawstwa:

- Prof. dr hab. Piotr Fast
- Prof. dr hab. Janusz Rieger
- Prof. dr hab. Elżbieta Smułkowa

Komitet Socjologii:

- Prof. dr hab. Joanna Kurczewska

II. Członkostwo pracowników w strukturze Polskiej Akademii Umiejętności

Wydział I Filologiczny:

- Prof. dr hab. Jerzy Axer (członek korespondent)
- Prof. dr hab. Oktawiusz Jurewicz (członek korespondent)
- Prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa (członek korespondent)
- Prof. dr hab. Piotr Salwa (członek korespondent)
- Dr hab. prof. UW Michał Masłowski (członek zagraniczny)

Komisja Filologii Klasycznej:

- Prof. dr hab. Jerzy Styka

Komisja Neofilologiczna:

- Dr hab. prof. UW Ewa Łukaszuk

Wydział II Historyczno-Filozoficzny:

- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz (członek czynny)

III. Członkostwo pracowników w strukturze Towarzystwa Naukowego Warszawskiego

Wydział I Językoznawstwa i Historii Literatury:

- Prof. dr hab. Jerzy Axer
- Prof. dr hab. Oktawiusz Jurewicz
- Prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa
- Prof. dr hab. Janusz Rieger
- Prof. dr hab. Piotr Salwa
- Prof. dr hab. Elżbieta Smułkowa
- Dr hab. prof. UW Jolanta Sujecka

Wydział II Nauk Historycznych, Społecznych i Filozoficznych:

- Prof. dr hab. Joanna Kurczewska
- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz
- Prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz

IV. Członkostwo pracowników w innych organizacjach

Academia Europaea:

- Prof. dr hab. Jerzy Axer
- Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz

Academia Latinitati Fovendae:

- Prof. dr hab. Jerzy Axer

Foro para el Estudio de la Historia Militar de España:

- Dr Cristina González Caizán (członek zarządu)

International Reformation Research Group:

- Prof. dr hab. Piotr Wilczek (członek Rady)

International Society for Eighteenth-Century Studies:

- Dr hab. prof. UW Anna Grześkowiak-Krwawicz (członek Komitetu Wykonawczego)

Komitet Główny Olimpiady Literatury i Języka Polskiego przy IBL PAN:

- Dr Ewa Rudnicka
- Prof. dr hab. Piotr Wilczek

Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym:

- Dr hab. prof. UW Anna Grześkowiak-Krwawicz (wiceprezes)

Polskie Towarzystwo Heraldyczne:

- Dr Iwona Dacka-Górzyńska (członek zarządu)

Ponadto prof. dr hab. Jerzy Axer i prof. dr hab. Henryk Samsonowicz byli w 2010 roku członkami zespołu opracowującego w MNiSW Narodowy Program Rozwoju Humanistyki.

Opracował Marek Szczypek